

Det norske jentekor med Tord Gustavsen i Uranienborg Kirke.

Foto: Morten Lindberg

Himmelblå julemusikk

Det norske jentekor møter pianisten Tord Gustavsen, og lager et ualminnelig fint julealbum.

DET NORSKE JENTEKOR

5 «Stille grender» 2L

Sist vi møtte Det Norske Jentekor på disse sidene sang de på det popsymfoniske mesterverket «Snydelig» med duoen Meg Og Kammeraten min. De ble Grammy-nominert i USA for «Folketoner» i 2018. Tidligere i år ga de ut albumet «The Beauty That Still Remains», med samtidsmusikk av Maja Ratkje og Marcus Paus, basert på Anne Franks dagbok. Virksomheten er altså allsidig. Nå er det tid for noe helt annet.

Det norske jentekor har en over 70 lang historie, og omfatter egentlig fire kor i

forskjellige aldersgrupper. Deres forrige julealbum, med Henning Sommerro, er blitt 13 år gammelt. Dirigent er fortsatt Anne Karin Sundal-Ask, men det er kanskje ikke så mange av stemmene som er igjen fra den gangen. Hele produksjonen skinner av fornyelse. De har fått med Tord Gustavsen, en av Norges fremste jazzpianister, som legger en ny dimensjon til sangene, langt ut over å være en alminnelig akkompagnatør.

Albumet begynner med «Carol Of The Bells», som gir anmelderen en anledning til å vise til den klokkeklare korsangen som selvfølgelig skal prege hele albumet. Men her er også hardt, nesten perkusivt pianospill av Gustavsen, som antyder at dette blir noe litt utenom det vanlige. Han

improviserer videre over denne sangen i et par minutter før albumet går inn i et mer familiært terreng.

I en time til synger koret mange av de aller mest kjente og kjære julesangene, så fint som det går an. De har sånn sett mange gamle og nye utgivelser å konkurrere med, men det er ikke bare Gustavsens spill som får dette til å skille seg ut. Helt uten ham tar Andrew Smiths nye arrangement av «Deilig er den himmel blå» himmelen til nye høyder. Jeg liker også den lette lekneheten rett etter, der de minste jentene får synge «Jul i svingen», før koret synger «Glade jul» ordløst, mens pianisten gjør ord overflødige ved siden av.

«Stille grender» er til overmål et dobbeltalbum, der den andre plata er rent solospill fra Tord Gustavsen. Dette er en begivenhet i seg selv, det er meg bekjent den første plata med en av landets fremste pianister helt alene, og han tar

godt vare på anledningen. Her er improvisasjoner over gamle julesanger, som har fått nye titler etter bruddstykker fra tekstene, og enda mer fritt spill i en serie kalt «Inkarnasjon». Man kunne tenkt seg Gustavsen spille flere kjente julesanger med karakteristisk ettertenksomhet, men vi har allerede Bugge Wesselofts «It's Snowing On My Piano» til sånt.

Albumet er produsert av Grammy-vinner Morten Lindberg, med alt dette medfører av klarhet, sikkert enda mer enn det går an å oppfatte på mitt jordiske musikkannlegg. Men som på så mange andre av Lindbergs 2L-produksjoner skinner musikken i seg selv langt utover deres mye omtalte lydkvalitet. Forsidebildet på albumet viser Harald Solbergs «Vinternatt i Rondane», intet mindre, men denne plata har et innhold som lever opp til omslaget.

■ GEIR RAKVAAG

Åshild Vetrhus' «Frå høge himmel» er kulturforvatning av edleste merke.

Foto: Elisabeth Bjørkhaug

Beksvart skjønnhet

Har du behov for noen øyeblikks flukt fra gavemas og glitterstas, er «Frå høge himmel» et rom å søke til.

VETRUS, ULVO, BARRIKMO

5 «Frå høge himmel» Talik

Etter hvert som julesanger og -salmer har fått status som bakgrunnsmusikk og varehusstøy, har mye av den opprinnelige tanken bak dem forstummet. Åshild Vetrhus tar med «Frå høge himmel» et sakralt og jordnært oppgjør med dette gjennom å gi salmeskatten fra Rogaland nytt liv. «Frå høge himmel» viser vei til noe grunnleggende. Til tider har dette grunnleggende vært forbundet med frykt og avlat, fromhet og maktbruk. Gudstro har vært synonymt med å bøye nakken i takknemlighet over at Gud sendte sin eneste sønn til jorden fordi han «saae vor Synd og store Nød, At os stod for den evige Død, Helvede stod os aabent», som det heter i salmen «O Jesu Christ som manddom tog». Den er i likhet med de andre salmene hentet fra Folkemusikkarkivet for Rogaland ved Ryfylkemuseet. Tekstene i de lokale variantene og tolkningene formidles av vokalistene Vetrhus - kjent fra blant annet Tindra - med en inderlig innlevelse. I fraseringene ligger den dirrende eimen av slit, fortvilelse, bedehus og dødsangst, men også av salven som disse sangene og tekstene åpenbart har gitt folk opp gjennom tidene: «Den mørke Stald skal være/ Mit Hjertes Frydeslot/Der kan jeg daglig lære/At glemme Verdens Spot». Det er beksvart, men i materialet som i Vetrhus' stemme, gløder håp og trøst.

Om «Frå høge himmel» er har et gitt geografisk opphav, er de på alle vis universelle. Albumet gir oss forgylte bearbeidelser av tradisjonsrike salmer som for eksempel «Et barn er født i Betlehem» og «Her kjem me dine arme små». Andreas Ulvo (diverse tangenter) og klarinettist Morten Barrikmo skaper akkompagnementer som er såvel dramatiske og truende, som insisterende og spartanske. De bygger ømt opp stemningene under Vetrhus klare stemmeprakt, og sammen skaper de tre et album som gjør en stor forskjell når det gjelder å forvalte vår felles musikkarv. Et rikt kildemateriale i albuminformasjonen rundt opphavspersoner og prosessen, er med på å understreke alvor og lysende engasjement rundt prosjektet.

■ MODE STEINKJER